

**ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Με βάση τα παραδείγματα που δίνονται και προσέχοντας τις έντονα γραμμένες λέξεις (εισαγωγή, εκφορά) και τις λέξεις με πλάγια γράμματα (ρήμα εξάρτησης), να συμπληρώσετε τον πίνακα γράφοντας τα στοιχεία που κάθε φορά σας ζητούνται.

Είναι ονοματικές προτάσεις κρίσεως με άρνηση οὐ	
<p>- Ἠγγέλη τοῖς στρατηγοῖς ὄτι φεύγοιεν ὑπὸ τοῦ δήμου (Αναγγέληθηκε στους στρατηγούς ότι εξορίστηκαν από το δήμο).</p> <p>-Βούλομαι τοῦτο ἐπιδείξαι, ὄτι οὗτοί εἰσιν ἀδικώτατοι περὶ ἀνθρώπους (Θέλω να αποδείξω αυτό, ότι δηλαδή αυτοί ήταν πάρα πολύ άδικοι στους ανθρώπους).</p> <p>-Λέγεται δὲ ὥς ποθ' οἱ τέτιγες ἦσαν ἄνθρωποι (Λέγεται ότι κάποτε οι τζίτζικες ήταν άνθρωποι).</p> <p>-Οἶδα μὲν ὄτι πάντες εἰώθασι πλείω χάριν ἔχειν τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλευούσι (γνωρίζω ότι όλοι συνηθίζουν να χρωστούν μεγαλύτερη ευγνωμοσύνη σ' αυτούς που τους επαινούν παρά σ' αυτούς που τους συμβουλεύουν).</p> <p>-Λέγει ὥς ὕβριστῆς εἰμί (Λέγει ότι κατά τη γνώμη του είμαι αλαζόνας).</p> <p>-Ἐν ταῖς μάχαις δηλον γίνεται ὄτι τό γε ἀποθανεῖν ῥᾶον ἄν τις ἐκφύγοι (Κατά τη μάχη γίνεται φανερό ότι ευκολότερα μπορεί να αποφύγει κανείς το θάνατο).</p> <p>-Δηλον οὖν ἐστὶ ὄτι οὐκ ἄν προέλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν (Εἶναι λοιπόν φανερό ότι δε θα μιλούσε εκ των προτέρων, αν δεν το πίστευε).</p> <p>-Ἐλογιζόμην, ὄτι καὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἐγὼ σοφώτερος εἰμί (σκεφτόμουν ότι εγώ είμαι πιο σοφός και από αυτόν τον άντρα).</p>	<p>Εξαρτώνται από ρήματα:</p>
<p>ἴσμεν ὄτι πάντες τοῖς ἀδίκους ἐναντιοῦνται (Γνωρίζουμε ότι όλοι είναι αντίθετοι στους άδικους).</p> <p>Λέγει ὥς ὕβριστῆς εἰμί (Λέγει ότι κατά τη γνώμη του είμαι αλαζόνας).</p> <p>Ἄκουω τινὰ διαβάλλειν, ὃ ἄνδρες, ὥς ἄρα ἐγὼ μέλλω ἄγειν ὑμᾶς εἰς Φάσιν (Ἄντρες, άκουσα ότι κάποιος με συκοφαντεῖ ότι δήθεν εγώ σκοπεύω να σας οδηγήσω στη Φάση).</p> <p>Τινὸς ἤκουσα τοιοῦτόν τι λέγοντος, ὥς ἄρα ἐγὼ λέγω ἀεὶ τὰ βέλτιστα (Ἄκουσα κάποιον να λέει κάτι τέτοιο, ότι δήθεν εγώ λέω πάντα τα πιο σωστά).</p> <p>-Τοὺς λόγους εὖ οἶδ' ὄτι πάντες ἠκούσατε (τους λόγους βέβαια όλοι τους ακούσατε).</p> <p>-Θανάτου ἐτίμησαν δηλον ὄτι ὥς πονηροῦ ὄντος (τον καταδίκασαν σε θάνατο προφανώς επειδή...)</p>	<p>Εισάγονται με τους συνδέσμους:</p>

<p>ἴσμεν ὅτι πάντες τοῖς ἀδίκους ἐναντιοῦνται (Γνωρίζουμε ότι ὅλοι εἶναι ἀντίθετοι στους ἀδικούς).</p> <p>-Βούλομαι <i>τοῦτο ἐπιδείξαι</i>, ὅτι οὗτοί εἰσιν ἀδικώτατοι περὶ ἀνθρώπους (Θέλω να αποδείξω αὐτό, ὅτι δηλαδή αὐτοὶ ἦταν πάρα πολὺ ἀδικοὶ στους ἀνθρώπους).</p> <p>-Ἄνηρ τῶν πελταστῶν <i>ἔλεγεν</i> ὅτι γινώσκει τὴν φωνὴν τοῦ ἀνθρώπου (Ένας ἀνδρας πελταστής ἔλεγε ὅτι ἀναγνώριζε τὴ φωνή του ἀνθρώπου).</p> <p>-Ἠγγέλθη τοῖς στρατηγοῖς ὅτι φεύγει ὑπὸ τοῦ δήμου (Ἀναγγέλθηκε στους στρατηγούς ὅτι ἐξορίστηκαν ἀπὸ τὸ δῆμο).</p> <p>- Ἐν ταῖς μάχαις <i>δήλον γίγνεται</i> ὅτι τό γε ἀποθανεῖν ῥᾶον ἂν τις ἐκφύγει (Κατὰ τὴ μάχη γίνεται φανερό ὅτι ευκολότερα μπορεῖ να ἀποφύγει κανεὶς τὸ θάνατο).</p> <p>-<i>Δήλον οὖν ἐστὶ</i> ὅτι οὐκ ἂν <i>προέλεγεν</i>, εἰ μὴ ἐπίστευεν (Εἶναι λοιπὸν φανερό ὅτι δε θα μιλούσε ἐκ τῶν προτέρων, ἀν δὲν τὸ πίστευε).</p> <p>-Ἐλογιζόμεν, ὅτι καὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἐγὼ σοφώτερος εἰμί (Σκεφτόμουν ὅτι ἐγὼ εἶμαι πιο σοφός καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀντρα).</p> <p>-Οὗτοί <i>ἔλεγον</i> ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς εἶη (Αὐτοὶ ἔλεγαν ὅτι ὁ Κῦρος σκοτώθηκε καὶ ὁ Ἀριαῖος εἶχε φύγει).</p>	<p>Ἐκφέρονται με :</p>
<p>-<i>Λέγει ὡς</i> ὑβριστὴς εἰμί (Λέγει ὅτι κατὰ τὴ γνώμη του εἶμαι ἀλαζόνας).</p> <p>-<i>Δήλον οὖν ἐστὶ</i> ὅτι οὐκ ἂν <i>προέλεγεν</i>, εἰ μὴ ἐπίστευεν (Εἶναι λοιπὸν φανερό ὅτι δε θα μιλούσε ἐκ τῶν προτέρων, ἀν δὲν τὸ πίστευε).</p> <p>-Βούλομαι <i>τοῦτο ἐπιδείξαι</i>, ὅτι οὗτοί εἰσιν ἀδικώτατοι περὶ ἀνθρώπους (Θέλω να αποδείξω αὐτό, ὅτι δηλαδή αὐτοὶ ἦταν πάρα πολὺ ἀδικοὶ στους ἀνθρώπους).</p>	<p>Χρησιμεύουν ως:</p>

**ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Είναι ονοματικές προτάσεις κρίσεως με άρνηση οὐ	
<p>- <i>Ἠγγέλθη</i> τοῖς στρατηγοῖς ὅτι φεύγοιεν ὑπὸ τοῦ δήμου (Αναγγέλθηκε στους στρατηγούς ότι εξορίστηκαν από το δήμο).</p> <p>-Βούλομαι <i>τοῦτο ἐπιδείξαι</i>, ὅτι οὗτοί εἰσιν ἀδικώτατοι περὶ ἀνθρώπους (Θέλω να αποδείξω αυτό, ότι δηλαδή αυτοί ήταν πάρα πολύ άδικοι στους ανθρώπους).</p> <p>-<i>Λέγεται</i> δὲ ὡς ποθ' οἱ τέτιγες ἦσαν ἄνθρωποι (Λέγεται ότι κάποτε οι τζιτζικες ήταν άνθρωποι).</p> <p>-<i>Οἶδα</i> μὲν ὅτι πάντες <i>εἰώθασι</i> πλείω χάριν ἔχειν τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλευούσι (Γνωρίζω ότι όλοι συνηθίζουν να χρωστούν μεγαλύτερη ευγνωμοσύνη σ' αυτούς που τους επαινούν παρά σ' αυτούς που τους συμβουλεύουν).</p> <p>-<i>Λέγει</i> ὡς ὕβριστῆς εἰμί (Λέγει ότι κατά τη γνώμη του είμαι αλαζόνας).</p> <p>-²Ἐν ταῖς μάχαις <i>δήλον γίγνεται</i> ὅτι τό γε ἀποθανεῖν ῥᾶον ἄν τις ἐκφύγοι (Κατά τη μάχη γίνεται φανερό ότι ευκολότερα μπορεί να αποφύγει κανείς το θάνατο).</p> <p>-<i>Δήλον οὖν ἐστὶ</i> ὅτι οὐκ ἄν προέλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν (Εἶναι λοιπόν φανερό ότι δε θα μιλούσε εκ των προτέρων, αν δεν το πίστευε).</p> <p>-²Ἐλογιζόμην, ὅτι καὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἐγὼ σοφώτερος εἰμί (Σκεφτόμουν ότι εγώ είμαι πιο σοφός και από αυτόν τον άντρα).</p>	<p>Εξαρθώνται από ρήματα λεκτικά, γνωστικά και διανοητικά, αίσθησης, δηλωτικά (λέγω, ἀγγέλλω, αἰσθάνομαι, ἀκούω, δηλῶ, δείκνυμι, διδάσκω, μανθάνω, πυνθάνομαι, γινώσκω, ἐπίσταμαι, μιμνήσκομαι, λογίζομαι, σκοπῶ κλπ.) και από απρόσωπα ρήματα και απρόσωπες εκφράσεις με αντίστοιχη σημασία (λέγεται, ἀγγέλλεται, ἀρκεῖ, δῆλόν ἐστι, φανερόν ἐστί).</p>
<p><i>ἴσμεν</i> ὅτι πάντες τοῖς ἀδίκους ἐναντιοῦνται (Γνωρίζουμε ότι όλοι είναι αντίθετοι στους άδικους).</p> <p><i>Λέγει</i> ὡς ὕβριστῆς εἰμί (Λέγει ότι κατά τη γνώμη του είμαι αλαζόνας).</p> <p>Ἄκούω τινὰ διαβάλλειν, ὃ ἄνδρες, ὡς ἄρα ἐγὼ μέλλω ἄγειν ὑμᾶς εἰς Φάσιν (Ἄντρες, άκουσα ότι κάποιος με συκοφαντεῖ ότι δήθεν εγώ σκοπεύω να σας οδηγήσω στη Φάση).</p> <p>Τινὸς ἤκουσα τοιοῦτόν τι λέγοντος, ὡς ἄρα ἐγὼ λέγω ἀεὶ τὰ βέλτιστα (Ἄκουσα κάποιον να λέει κάτι τέτοιο, ότι δήθεν (τάχα) εγὼ λέω πάντα τα πιο σωστά).</p> <p>-Τοὺς λόγους εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἠκούσατε (τους λόγους βέβαια όλοι τους ακούσατε).</p> <p>- θανάτου ἐτίμησαν δήλον ὅτι ὡς πονηροῦ ὄντος (τον καταδίκασαν σε θάνατο προφανώς επειδή...)</p>	<p>Εισάγονται με τους συνδέσμους: ὅτι: το περιεχόμενο της ειδικής παρουσιάζεται ως αντικειμενική κρίση (πραγματικό). ὡς: το περιεχόμενο της ειδικής παρουσιάζεται ως υποκειμενική γνώμη. ὡς ἄρα: (ότι τάχα, δήθεν) το περιεχόμενο της ειδικής είναι ψέμα.</p> <p>Προσογή: Μερικές φορές τα δήλον ὅτι, οἶδ' ὅτι, εὖ οἶδ' ὅτι αποκτούν επιρρηματική σημασία (προφανώς, βέβαια, βεβαίότατα) και δεν εισάγουν δευτερεύουσα πρόταση.</p>

<p>Ίσμεν ὅτι πάντες τοῖς ἀδίκους ἐναντιοῦνται (Γνωρίζουμε ότι ὅλοι εἶναι ἀντίθετοι στους ἀδίκους).</p> <p>-Βούλομαι <i>τοῦτο ἐπιδείξαι</i>, ὅτι οὗτοί εἰσιν ἀδικώτατοι περὶ ἀνθρώπους (Θέλω να αποδείξω αυτό, ότι δηλαδή αυτοί ήταν πάρα πολύ ἀδικοὶ στους ἀνθρώπους).</p> <p>-Ἄνηρ τῶν πελταστῶν <i>ἔλεγεν</i> ὅτι γινώσκει τὴν φωνὴν τοῦ ἀνθρώπου (Ένας ἀνδρας πελταστής ἔλεγε ότι ἀναγνώριζε τὴ φωνή του ἀνθρώπου).</p> <p>-<i>Ἡγγέλθη</i> τοῖς στρατηγοῖς ὅτι φεύγει ὑπὸ τοῦ δήμου (Αναγγέλθηκε στους στρατηγούς ότι ἐξορίστηκαν ἀπὸ το δῆμο).</p> <p>- Ἐν ταῖς μάχαις <i>δήλον γίνεταί</i> ὅτι τό γε ἀποθανεῖν ῥᾶον ἂν τις ἐκφύγει (Κατά τὴ μάχη γίνεται φανερό ότι ἐυκολότερα μπορεῖ να ἀποφύγει κανεὶς το θάνατο).</p> <p>-<i>Δήλον οὖν ἐστὶ</i> ὅτι οὐκ ἂν προέλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν (Εἶναι λοιπὸν φανερό ότι δε θα μιλοῦσε ἐκ των προτέρων, ἀν δεν το πίστευε).</p> <p>-Ἐλογιζόμην, ὅτι καὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἐγὼ σοφώτερος εἰμί (Σκεφτόμουν ότι ἐγὼ εἶμαι πιο σοφός και ἀπὸ αὐτὸν τον ἀντρα).</p> <p>-Οὗτοί <i>ἔλεγον</i> ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς εἶη (Αὐτοὶ ἔλεγαν ότι ο Κῦρος σκοτώθηκε και ο Αριαῖος εἶχε φύγει).</p>	<p>Εκφέρονται με : οριστική: ὅταν ἐξαρτῶνται ἀπὸ χρόνο ἀρκτικό.</p> <p>ευκτική του πλαγίου λόγου: ὅταν το ρῆμα ἐξάρτησης βρίσκεται σε ἱστορικό χρόνο.</p> <p>δυνητικές ἐγκλίσεις (οριστική ἢ ευκτική): ἐκφράζουν το δυνατό στο παρελθόν (δυνητική οριστική) και στο παρόν και στο μέλλον (δυνητική ευκτική).</p> <p>Προσογή: Μετά ἀπὸ ἱστορικό χρόνο μπορεῖ ἡ ἐιδική πρόταση να ἐκφέρεται με οριστική και ὄχι ευκτική του πλαγίου λόγου, γιατί το περιεχόμενο τῆς δευτερεύουσας ἔχει ἰσχὺ και στο παρόν. Ἡ ἐναλλαγή οριστικῆς και ευκτικῆς του πλαγίου λόγου δηλώνει βέβαιο (οριστική) και αβέβαιο (ευκτική) γεγονός.</p>
<p>-Λέγει ὡς ὑβριστῆς εἰμί (Λέγει ότι κατὰ τὴ γνώμη του εἶμαι ἀλαζόνας).</p> <p>-<i>Δήλον οὖν ἐστὶ</i> ὅτι οὐκ ἂν προέλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν (Εἶναι λοιπὸν φανερό ότι δε θα μιλοῦσε ἐκ των προτέρων, ἀν δεν το πίστευε).</p> <p>-Βούλομαι <i>τοῦτο ἐπιδείξαι</i>, ὅτι οὗτοί εἰσιν ἀδικώτατοι περὶ ἀνθρώπους (Θέλω να αποδείξω αυτό, ότι δηλαδή αυτοί ήταν πάρα πολύ ἀδικοὶ στους ἀνθρώπους).</p>	<p>Χρησιμεῖουν ως:</p> <p>-αντικείμενο των ρημάτων που ἀναφέρθηκαν προηγουμένως.</p> <p>-υποκείμενο των ἀπροσώπων ρημάτων και ἐκφράσεων</p> <p>-επεξήγηση, συνήθως των δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν</p>

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αφού υπογραμμίσετε τις ειδικές προτάσεις να δηλώσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς, καθώς και τη συντακτική τους θέση.

Ἀπαγγέλλετε Ἀρδιαίῳ ὅτι, εἰ μὴ ὑμεῖς ἦλθετε, ἡμεῖς ἐπορευόμεθα ἂν ἐπὶ βασιλέα.

Ἐτύγχανον λέγων ὅτι πολλαὶ καὶ καλαὶ ἐλπίδες ἡμῖν εἶεν σωτηρίας.

Εἶπεν ὅτι βούλοιο διαλεχθῆναι τοῖς ἄρχουσι.

Ἦγγέλθη αὐτῷ ὅτι Μέγαρο ἀφέστηκε.

Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ.

Δῆλον ἦν ὅτι οἱ ἐν Θερμοπύλαις οὐκ ἂν ἠττήθησαν, εἰ μὴ ἐκυκλώθησαν.

Ἔσθετο ὁ δῆμος ὅτι οὐ τέθνηκεν ὁ Θρασυδαῖος.

Δῆλον ἦν ὅτι βασιλεὺς ἐγγυς ἦν.

Λέληθέ σε ὅτι ἡ ἰσότης καὶ ἐν θεοῖς καὶ ἐν ἀνθρώποις μέγα δύναται.

Δερκυλίδας ἔλεγε τῷ Μειδία ὡς οὐδενὸς τῶν δικαίων ἀτυχῆσαι.

Πατηγύας ἐβόα ὅτι βασιλεὺς προσέρχεται.

Ὡς δ' ἦν δημοτικὸς ὁ πατήρ, ἐγὼ ὑμῖν ἀποδείξω.

Ὡς μὲν ἀληθῆ λέγω μεμαρτύρηται.

Ἴσως οὖν ἂν εἴποιεν πολλοὶ τῶν φασκόντων φιλοσοφεῖν ὅτι οὐκ ἂν ποτε ὁ δίκαιος ἄδικος γένοιτο.

Οὐκ ἐπιστάμεθα ὅτι βασιλεὺς ὑμᾶς ἀπολέσαι περὶ παντὸς ἂν ποιήσαι.

Δῆλόν ἐστιν ὅτι οὐκ ἂν προύλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀληθεύσειν.

Ἦκον λέγοντες οἱ σκοποὶ ὅτι οὐχ ἰππεῖς εἰσιν, ἀλλ' ὑποζύγια νέμοιτο.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αφού υπογραμμίσετε τις ειδικές προτάσεις να δηλώσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς, καθώς και τη συντακτική τους θέση.

Ἀπαγγέλλετε Ἀριαίῳ ὅτι, εἰ μὴ ὑμεῖς ἦλθετε, ἡμεῖς ἐπορευόμεθα ἂν ἐπὶ βασιλέα.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με δυνητική οριστική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ἀπαγγέλλετε]

Ἐτύγχανον λέγων ὅτι πολλὰ καὶ καλὰ ἐλπίδες ἡμῖν εἶεν σωτηρίας.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο λέγων]

Εἶπεν ὅτι βούλοιο διαλεχθῆναι τοῖς ἄρχουσι.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο εἶπεν]

Ἦγγελθη αὐτῷ ὅτι Μέγαρα ἀφέστηκε.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με οριστική (το περιεχόμενο ἔχει ισχύ και στο παρόν), χρησιμεύει ως υποκείμενο στο ἠγγέλθη]

Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῷ.

[εισάγεται με το ὡς, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου (προηγείται ιστορικός ενεστώτας), χρησιμεύει ως ἔμμεσο αντικείμενο στο διαβάλλει]

Δῆλον ἦν ὅτι οἱ ἐν Θερμοπύλαις οὐκ ἂν ἠττήθησαν, εἰ μὴ ἐκνκλώθησαν.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με δυνητική οριστική, χρησιμεύει ως υποκείμενο στο δῆλον ἦν]

Ἦσθετο ὁ δῆμος ὅτι οὐ τέθνηκεν ὁ Θρασυδαῖος.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με οριστική (το περιεχόμενο ἔχει ισχύ και στο παρόν), χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ἦσθετο]

Δῆλον ἦν ὅτι βασιλεὺς ἐγγὺς ἦν.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με οριστική (το περιεχόμενο ἔχει ισχύ και στο παρόν), χρησιμεύει ως υποκείμενο στο δῆλον ἦν]

Λέληθέ σε ὅτι ἡ ἰσότης καὶ ἐν θεοῖς καὶ ἐν ἀνθρώποις μέγα δύναται.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με οριστική, χρησιμεύει ως υποκείμενο στο λέληθε]

Δερκυλίδας ἔλεγε τῷ Μειδίᾳ ὡς οὐδενὸς τῶν δικαίων ἀτυχῆσοι.

[εισάγεται με το ὡς, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως ἄμεσο αντικείμενο στο ἔλεγε]

Πατηγύας ἐβόα ὅτι βασιλεὺς προσέρχεται.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με οριστική (το περιεχόμενο ἔχει ισχύ και στο παρόν), χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ἐβόα]

Ὡς δ' ἦν δημοτικὸς ὁ πατήρ, ἐγὼ ὑμῖν ἀποδειξω.

[εισάγεται με το ὡς, εκφέρεται με οριστική, χρησιμεύει ως ἄμεσο αντικείμενο στο ἀποδειξω]

Ὡς μὲν ἀληθῆ λέγω μεμαρτύρηται.

[εισάγεται με το ὡς, εκφέρεται με οριστική, χρησιμεύει ως υποκείμενο στο μεμαρτύρηται]

Ἴσως οὖν ἂν εἴποιεν πολλοὶ τῶν φασκόντων φιλοσοφεῖν ὅτι οὐκ ἂν ποτε ὁ δίκαιος ἄδικος γένοιτο.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με δυνητική ευκτική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ἂν εἴποιεν]

Οὐκ ἐπιστάμεθα ὅτι βασιλεὺς ὑμᾶς ἀπολέσαι περὶ παντὸς ἂν ποιήσαι.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με δυνητική ευκτική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ἐπιστάμεθα]

Δῆλόν ἐστιν ὅτι οὐκ ἂν προύλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀληθεύσειν.

[εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με δυνητική οριστική, χρησιμεύει ως υποκείμενο στο δῆλόν ἐστιν]

Ἦκον λέγοντες οἱ σκοποὶ ὅτι οὐχ ἰππεῖς εἰσιν, ἀλλ' ὑποζύγια νέμοιτο.

[εισάγονται με το ὅτι, ἔχουμε εναλλαγή οριστικής και ευκτικής του πλαγίου λόγου (βέβαιο, αβέβαιο γεγονός), χρησιμεύουν ως αντικείμενα στο λέγοντες]

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Οὔτοι δὲ προσελθόντες καὶ καλέσαντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντας λέγουσιν ὅτι βασιλεὺς κελεύει τοὺς Ἕλληνας, ἐπεὶ νικῶν τυγχάνει καὶ Κῦρον ἀπέκτονε, παραδόντας τὰ ὅπλα ἰόντας ἐπὶ βασιλέως θύρας εὐρίσκεσθαι ἂν τι δύνωνται ἀγαθόν. ταῦτα μὲν εἶπον οἱ βασιλέως κήρυκες· οἱ δὲ Ἕλληνες βαρέως μὲν ἤκουσαν, ὅμως δὲ Κλέαρχος τοσοῦτον εἶπεν, ὅτι οὐ τῶν νικῶντων εἶη τὰ ὅπλα παραδιδόναι· Ἄλλ', ἔφη, ὑμεῖς μὲν, ὦ ἄνδρες στρατηγοί, τούτοις ἀποκρίνασθε ὅ τι κάλλιστόν τε καὶ ἄριστον ἔχετε· ἐγὼ δὲ αὐτίκα ἤξω. Ἐκάλεσε γάρ τις αὐτὸν τῶν ὑπηρετῶν, ὅπως ἴδοι τὰ ἱερὰ ἐξηρημένα· ἔτυχε γὰρ θυόμενος. Ἐνθα δὲ ἀπεκρίνατο Κλεάνωρ ὁ Ἀρκάς, πρεσβύτατος ὢν, ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν ἢ τὰ ὅπλα παραδοῖεν·

(Ξενοφῶντος, Κ. Ανάβασις, 2.1.8-9)

Λεξιλόγιο

θύραι: ανάκτορα

ἱερὰ ἐξηρημένα: τα σπλάγχνα των θυσιασθέντων βγαλμένα

Ασκήσεις

1. Να μεταφέρετε στα νέα ελληνικά το πιο πάνω κείμενο.
2. Να εντοπίσετε τις ειδικές προτάσεις που υπάρχουν στο κείμενο και να δηλώσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς, καθώς και τη συντακτική τους θέση.
3. *τυγχάνει, ἀποθάνοιεν*: να σχηματίσετε το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής, υποτακτικής, ευκτικής και προστακτικής του χρόνου που βρίσκονται οι πιο πάνω ρηματικοί τύποι.

Μετάφραση και λύσεις των ασκήσεων

1.

Και αφού αυτοί πλησίασαν και κάλεσαν τους αρχηγούς των Ελλήνων, λένε ότι ο βασιλιάς διατάζει τους Έλληνες, επειδή τυχαίνει να είναι νικητής και έχει σκοτώσει τον Κύρο, αφού παραδώσουν τα όπλα και έλθουν στα βασιλικά ανάκτορα να προσπαθήσουν να πετύχουν, αν μπορούν κάτι καλό. Αυτά είπαν οι κήρυκες του βασιλιά· οι Έλληνες άκουσαν με δυσφορία, ο Κλέαρχος όμως τόσο μόνο είπε, ότι δηλ. δεν είναι χαρακτηριστικό των νικητών να παραδίνουν τα όπλα. Αλλά, είπε, εσείς άνδρες στρατηγοί απαντήστε σ' αυτούς ό, τι καλύτερο και αξιοπρεπέστερο έχετε· εγώ θα έρθω αμέσως. Γιατί τον κάλεσε κάποιος από τους υπηρέτες, για να δει τα σπλάχνα των σφαγιασθέντων (ζώων) βγαλμένα. Τότε λοιπόν απάντησε ο Κλεάνωρ ο Αρκάδας που ήταν μεγαλύτερος ότι πιο πριν θα πέθαιναν παρά θα παρέδιδαν τα όπλα.

2. *ὅτι βασιλεὺς τοὺς Ἕλληνας παραδόντας ...εὐρίσκεισθαι*: εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με οριστική και είναι αντικείμενο στο λέγουσιν.
ὅτι οὐ τῶν νικῶντων...παραδιδόναι: εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου και είναι επεξήγηση στο τοσοῦτον.
ὅτι πρόσθεν...παραδοῖεν: εισάγεται με το ὅτι, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου και είναι αντικείμενο στο ἀπεκρίνατο.

3.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
τυγχάνεις	τυγχάνης	τυγχάνοις	τύγγανε
ἀπέθανες	ἀποθάνης	ἀποθάνοις	απόθανε

**ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΕΝΔΟΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Με βάση τα παραδείγματα που δίνονται και προσέχοντας τις έντονα γραμμένες λέξεις (εισαγωγή, εκφορά) και τις λέξεις με πλάγια γράμματα (ρήμα εξάρτησης), να συμπληρώσετε τον πίνακα γράφοντας τα στοιχεία που κάθε φορά σας ζητούνται.

Είναι ονοματικές προτάσεις επιθυμίας	
<p><i>Ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς χωρήσῃ ὁ στρατός</i> (φοβήθηκαν μήπως προχωρήσει εναντίον τους ο στρατός).</p> <p><i>Ὅκνῳ μὴ πάθωμεν</i> ἄπερ πολλοὺς λέγουσι ἐν θαλάττῃ πεπονθέναι (Φοβάμαι μήπως πάθουμε αυτά ακριβώς που λένε ότι έχουν πάθει πολλοί στη θάλασσα).</p> <p>Ξενοφῶν ἔδεισε <i>μὴ κακὰ γένοιτο τῇ πόλει</i> (Ο Ξενοφών φοβήθηκε μήπως γίνουν συμφορές στην πόλη).</p> <p><i>Ἵποπτεύομεν μὴ οὐ κοινοὶ ἀποβῆτε</i> (Φοβούμαστε μήπως δεν είστε δίκαιοι δικαστές).</p>	<p>Εξαρτώνται από ρήματα που δηλώνουν:</p>
<p>-<i>Ὅκνῳ μὴ πάθωμεν</i> ἄπερ πολλοὺς λέγουσι ἐν θαλάττῃ πεπονθέναι (Φοβάμαι μήπως πάθουμε αυτά ακριβώς που λένε ότι έχουν πάθει πολλοί στη θάλασσα).</p> <p>-<i>Ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ πόλεμος ἔλθῃ</i> (φοβήθηκαν μήπως ο πόλεμος στραφεί και σ' αυτούς).</p> <p>-<i>Φοβοῦνται μὴ ματαία ἂν γένοιτο ἢ κατασκευή</i>, εἰ πόλεμος ἐγερθεῖ (Φοβούνται μήπως μάταια θα γίνει η κατασκευή, αν ο πόλεμος ξεκινήσει).</p> <p>-<i>Ξενοφῶν ἔδεισε μὴ κακὰ γένοιτο τῇ πόλει</i> (Ο Ξενοφών φοβήθηκε μήπως γίνουν συμφορές στην πόλη).</p> <p>-<i>Ἵποπτεύομεν μὴ οὐ κοινοὶ ἀποβῆτε</i> (Φοβούμαστε μήπως δεν είστε δίκαιοι δικαστές).</p> <p>-<i>Φοβοῦμαι ὅπως μὴ οὐχ οἷός τ' ἔσομαι πολλά λέγειν</i> (Φοβάμαι μήπως δε θα μπορέσω να λέγω πολλά).</p>	<p>Εισάγονται με:</p>
<p><i>Νῦν δὲ φοβούμεθα μὴ</i> ἅμα ἀμφοτέρων <i>ἡμαρτήκαμεν</i> (Τώρα φοβούμαστε μήπως έχουμε αποτύχει ταυτόχρονα και στα δύο).</p> <p><i>Ὅκνῳ μὴ πάθωμεν</i> ἄπερ πολλοὺς λέγουσι ἐν θαλάττῃ πεπονθέναι (Φοβάμαι μήπως πάθουμε αυτά ακριβώς που λένε ότι έχουν πάθει πολλοί στη θάλασσα).</p> <p><i>Ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ πόλεμος ἔλθῃ</i> (φοβήθηκαν μήπως ο πόλεμος στραφεί και</p>	<p>Εκφέρονται με :</p> <p>.</p>

<p>σ' αυτούς).</p> <p>Ξενοφῶν ἔδεισε μὴ κακὰ γένοιτο τῇ πόλει (Ο Ξενοφών φοβήθηκε μήπως γίνουν συμφορές στην πόλη).</p> <p>Φοβοῦνται μὴ ματαία ἂν γένοιτο ἡ κατασκευή, εἰ πόλεμος ἐγερθεῖ (Φοβούνται μήπως μάταια θα γίνει η κατασκευή, αν ο πόλεμος ξεκινήσει).</p> <p>Ἐφοβούμην ἂν μὴ οὐκ ἂν ἤλθετε (Θα φοβόμουν μήπως δε θα έρθετε).</p>	
<p>Ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς χωρήσει ὁ στρατός (φοβήθηκαν μήπως προχωρήσει εναντίον τους ο στρατός).</p> <p>Φόβος ἐστὶ τοῖς γονεῦσι μὴ στερηθῶσι τῶν οἰκειοτάτων γηροτρόφων (υπάρχει φόβος στους γονεῖς μήπως στερηθούν ...)</p> <p>Ἐφοβήθη τοῦτο, μὴ οὐκ ἔλθοι βοήθεια (Φοβήθηκε αυτό, μήπως δηλ. δε θα έρθει η βοήθεια).</p>	<p>Χρησιμεύουν ως:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

**ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΕΝΔΟΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Είναι ονοματικές προτάσεις επιθυμίας	
<p><i>Ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς χωρήσῃ ὁ στρατός</i> (φοβήθηκαν μήπως προχωρήσει εναντίον τους ο στρατός).</p> <p><i>Ὅκνῶ μὴ πάθωμεν</i> ἄπερ πολλοὺς λέγουσι ἐν θαλάττῃ πεπονθέναι (Φοβάμαι μήπως πάθουμε αυτά ακριβώς που λένε ότι έχουν πάθει πολλοί στη θάλασσα).</p> <p><i>Ξενοφῶν ἔδεισε μὴ κακὰ γένοιτο τῇ πόλει</i> (Ο Ξενοφών φοβήθηκε μήπως γίνουν συμφορές στην πόλη).</p> <p><i>Ἵποπτεύομεν μὴ οὐ κοινοὶ ἀποβῆτε</i> (Φοβούμαστε μήπως δεν είστε δίκαιοι δικαστές).</p>	<p>Εξαρτώνται από ρήματα που δηλώνουν, φόβο, ενδοιασμό, υποψία, αμφιβολία προφύλαξη, φροντίδα (φοβοῦμαι, δέδοικα, ὀκνῶ, ὑποπτεύομαι, φυλάττομαι κλπ.) ή από απρόσωπα ρήματα και εκφράσεις με παρόμοια σημασία (φόβος ἐστί, δέος ἐστί, κίνδυνός ἐστι, φόβος ἔχει με...)</p>
<p>-<i>Ὅκνῶ μὴ πάθωμεν</i> ἄπερ πολλοὺς λέγουσι ἐν θαλάττῃ πεπονθέναι (Φοβάμαι μήπως πάθουμε αυτά ακριβώς που λένε ότι έχουν πάθει πολλοί στη θάλασσα).</p> <p>-<i>Ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ πόλεμος ἔλθῃ</i> (φοβήθηκαν μήπως ο πόλεμος στραφεί και σ' αυτούς).</p> <p>-<i>Φοβοῦνται μὴ ματαία ἂν γένοιτο ἡ κατασκευή</i>, εἰ πόλεμος ἐγερθεῖ (Φοβούνται μήπως μάταια θα γίνει η κατασκευή, αν ο πόλεμος ξεκινήσει).</p> <p>-<i>Ξενοφῶν ἔδεισε μὴ κακὰ γένοιτο τῇ πόλει</i> (Ο Ξενοφών φοβήθηκε μήπως γίνουν συμφορές στην πόλη).</p> <p>-<i>Ἵποπτεύομεν μὴ οὐ κοινοὶ ἀποβῆτε</i> (Φοβούμαστε μήπως δεν είστε δίκαιοι δικαστές).</p> <p>-<i>Φοβοῦμαι ὅπως μὴ οὐχ οἷός τ' ἔσομαι πολλά λέγειν</i> (Φοβάμαι μήπως δε θα μπορέσω να λέγω πολλά).</p>	<p>Εισάγονται με τους συνδέσμους: μή (μήπως)</p> <p>μή οὐ (μήπως δεν)</p> <p>ὅπως μή (μήπως)</p>
<p><i>Νῦν δὲ φοβούμεθα μὴ</i> ἅμα ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν (Τώρα φοβούμαστε μήπως έχουμε αποτύχει ταυτόχρονα και στα δύο).</p> <p><i>Ὅκνῶ μὴ πάθωμεν</i> ἄπερ πολλοὺς λέγουσι ἐν θαλάττῃ πεπονθέναι (Φοβάμαι μήπως πάθουμε αυτά ακριβώς που λένε ότι έχουν πάθει πολλοί στη θάλασσα).</p> <p><i>Ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ πόλεμος ἔλθῃ</i> (φοβήθηκαν μήπως ο πόλεμος στραφεί και σ' αυτούς).</p>	<p>Εκφέρονται με :</p> <p>-οριστική: όταν το φοβερό το φαντάζεται κάποιος ως πραγματικό</p> <p>-υποτακτική: όταν εξαρτώνται από χρόνο αρκτικό (το φοβερό παρουσιάζεται ως προσδοκώμενο). Όταν χρησιμοποιείται η ίδια ἐγκλιση μετά από ιστορικό χρόνο, το φοβερό παρουσιάζεται ως αναμενόμενο με βεβαιότητα (αναπόφευκτο).</p>

<p>Ξενοφῶν ἔδεισε μὴ κακὰ γένοιτο τῇ πόλει (Ο Ξενοφών φοβήθηκε μήπως γίνουν συμφορές στην πόλη).</p> <p>Φοβούνται μὴ ματαία ἂν γένοιτο ἡ κατασκευή, εἰ πόλεμος ἐγερθεῖ (Φοβούνται μήπως μάταια θα γίνει η κατασκευή, αν ο πόλεμος ξεκινήσει).</p> <p>Ἐφοβούμεν ἂν μὴ οὐκ ἂν ἦλθετε (Θα φοβόμουν μήπως δε θα έρθετε).</p>	<p>-ευκτική του πλαγίου λόγου: όταν το ρήμα εξάρτησης βρίσκεται σε ιστορικό χρόνο</p> <p>-δυνητική ευκτική (το φοβερό ως πιθανό ή ενδεχόμενο) ή πιο σπάνια με δυνητική οριστική (το φοβερό θα μπορούσε να συμβεί, αλλά δε συνέβη).</p>
<p>Ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς χωρήσῃ ὁ στρατός (φοβήθηκαν μήπως προχωρήσει εναντίον τους ο στρατός).</p> <p>Φόβος ἐστὶ τοῖς γονεῦσι μὴ στερηθῶσι τῶν οἰκειοτάτων γηροτρόφων (υπάρχει φόβος στους γονεῖς μήπως στερηθούν ...)</p> <p>Ἐφοβήθη τοῦτο, μὴ οὐκ ἔλθοι βοήθεια (Φοβήθηκε αυτό, μήπως δηλ. δε θα έρθει η βοήθεια).</p>	<p>Χρησιμεύουν ως:</p> <p>-αντικείμενο (των ρημάτων που αναφέρθηκαν προηγουμένως)</p> <p>-υποκείμενο (των απροσώπων ρημάτων και εκφράσεων)</p> <p>-επεξήγηση (συνήθως των δεικτικών αντωνυμιών)</p>

ΕΝΔΟΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αφού υπογραμμίσετε τις ειδικές προτάσεις να δηλώσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς, καθώς και τη συντακτική τους θέση.

Δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω ταύτην τὴν σοφίαν.
Οὐκοῦν νῦν καὶ τοῦτο κίνδυνος, μὴ λάβωσι προστάτας αὐτῶν τινὰς τούτων.
Δέδοικα μὴ ἄλλου τινὸς μᾶλλον ἢ τοῦ ἀγαθοῦ μεθέξω.
Οὐ φοβεῖ ὅπως μὴ ἀνόσιον πρᾶγμα τυγχάνῃς πράττων;
Οὐ τοῦτο ἐφοβεῖτο, μὴ τινες πορεύσονται ἐπὶ τὴν ἐκείνου δύναμιν.
Δείσαντες μὴ προδοῖτο ἢ πόλις μετεπέψαντο τὸν Ἴφικράτη.
Ὅρα μὴ περὶ τοῖς φιλτάτοις κινδυνεύῃς.
Ἐγὼ οὐκ ἀπέπεμπον τούτους φοβούμενος μὴ τι γένοιτο διὰ τὴν σὴν ὀργήν.
Φροντίζω μὴ κράτιστόν ἢ μοι σιγᾶν.
Δεινῶς ἀθυμῶ μὴ βλέπων ὁ μάντις ἦ.
Οὐ δέος ἐστὶ μὴ κάκιον οἰκεῖται ἢ Λακεδαίμων αὐτοῦ ἀποθανόντος.

Συμπληρώστε τις προτάσεις βάζοντας το ρήμα της παρένθεσης στη σωστή ἐγκλιση (υποτακτική-ευκτική του πλαγίου λόγου)

Ἔνιοι φοβοῦνται μὴ ληφθέντες (ἀπέθανον).
Κλέαρχος ἐφυλάττετο μὴ (δοκεῖ) φεύγειν.
Φοβερόν ἐστὶ τοῖς τυράννοις μὴ (ἐστερήθην) τῆς ἀρχῆς.
Ἐφοβεῖτο μὴ τὰ ἔσχατα (ἔπαθον).
Κίνδυνος ἦν μὴ οὐκ (ἦλθον) ἢ βοήθεια.
Νῦν δὲ φοβοῦμαι μὴ οὐ (ἐνίκησα) ἡμεῖς τοὺς πολεμίους.

ΕΝΔΟΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αφού υπογραμμίσετε τις ενδοιαστικές προτάσεις να δηλώσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς, καθώς και τη συντακτική τους θέση.

Δέδοικα **μη οὐκ ἔχω ταύτην τὴν σοφίαν.**

[εισάγεται με το μη οὐ, εκφέρεται με οριστική (ο φόβος παρουσιάζεται ως κάτι το πραγματικό), χρησιμεύει ως αντικείμενο στο δέδοικα]

Οὐκοῦν νῦν καὶ τοῦτο κίνδυνος, **μη λάβωσι προστάτας αὐτῶν τινὰς τούτων.**

[εισάγεται με το μη, εκφέρεται με υποτακτική, χρησιμεύει ως επεξήγηση στο τοῦτο]

Δέδοικα **μη ἄλλου τινὸς μᾶλλον ἢ τοῦ ἀγαθοῦ μεθέξω.**

[εισάγεται με το μη, εκφέρεται με οριστική (ο φόβος παρουσιάζεται ως κάτι το πραγματικό), χρησιμεύει ως αντικείμενο στο δέδοικα]

Οὐ φοβεῖ **ὅπως μη ἀνόσιον πρᾶγμα τυγχάνης πράττων;**

[εισάγεται με το ὅπως μη, εκφέρεται με υποτακτική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο φοβεῖ]

Οὐ τοῦτο ἐφοβεῖτο, **μη τινες πορεύσονται ἐπὶ τὴν ἐκείνου δύναμιν.**

[εισάγεται με το μη, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως επεξήγηση στο τοῦτο]

Δείσαντες **μη προδιδόιτο ἡ πόλις** μετεπέμψαντο τὸν Ἴφικράτη.

[εισάγεται με το μη, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο δείσαντες]

Ὅρα **μη περὶ τοῖς φιλτάτοις κινδυνεύης.**

[εισάγεται με το μη, εκφέρεται με υποτακτική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ὄρα]

Ἐγὼ οὐκ ἀπέπεμπον τούτους φοβούμενος **μη τι γένοιτο διὰ τὴν σὴν ὀργήν.**

[εισάγεται με το μη, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο φοβούμενος]

Φροντίζω **μη κράτιστόν ἤ μοι σιγᾶν.**

[εισάγεται με το μη, εκφέρεται με υποτακτική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο φροντίζω]

Δεινῶς ἀθυμῶ **μη βλέπων ὁ μάντις ἤ.**

[εισάγεται με το μη, εκφέρεται με υποτακτική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο δεινῶς ἀθυμῶ]

Οὐ δέος ἐστὶ **μη κάκιον οἰκεῖται ἡ Λακεδαιμῶν αὐτοῦ ἀποθανόντος.**

[εισάγεται με το μη, εκφέρεται με οριστική (ο φόβος παρουσιάζεται ως κάτι το πραγματικό), χρησιμεύει ως υποκείμενο στο δέος ἐστὶ]

Συμπληρώστε τις προτάσεις βάζοντας το ρήμα της παρένθεσης στη σωστή ἐγκλιση (υποτακτική-ευκτική του πλαγίου λόγου)

Ἐνιοι φοβοῦνται **μη** ληφθέντες ἀποθανῶσιν.

Κλέαρχος ἐφυλάττετο **μη** δοκοῖη φεύγειν.

Φοβερόν ἐστὶ τοῖς τυράννοις **μη** στερηθῶσι τῆς ἀρχῆς.

Ἐφοβεῖτο **μη** τὰ ἔσχατα πάθοι.

Κίνδυνος ἦν **μη** οὐκ ἔλθοι ἡ βοήθεια.

Νῦν δὲ φοβοῦμαι **μη** οὐ νικήσωμεν ἡμεῖς τοὺς πολεμῖους.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Πυθόμενος δὲ τὸ σύνθημα ὁ Ἐτεόνικος, ἀπόρως μὲν εἶχε τί χρῶτο τῷ πράγματι διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλαμηφόρων· τό τε γὰρ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐπιχειρήσαι σφαλερὸν ἐδόκει εἶναι, μὴ εἰς τὰ ὄπλα ὀρμήσωσι καὶ τὴν πόλιν κατασχόντες καὶ πολέμιοι γενόμενοι ἀπολέσωσι πάντα τὰ πράγματα, ἂν κρατήσωσι, τό τ' αὖ ἀπολλύναι ἀνθρώπους συμμάχους πολλοὺς δεινὸν ἐφαίνετο εἶναι, μὴ τινα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας διαβολὴν σχοίεν καὶ οἱ στρατιῶται δύσνοι πρὸς τὰ πράγματα ὧσιν· ἀναλαβὼν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας πεντεκαίδεκα ἐγχειρίδια ἔχοντας ἐπορεύετο κατὰ τὴν πόλιν, καὶ ἐντυχὼν τινι ὀφθαλμιῶντι ἀνθρώπῳ ἀπιόντι ἐξ ἰατρείου, κάλαμον ἔχοντι, ἀπέκτεινε. Θορύβου δὲ γενομένου καὶ ἐρωτῶντων τινῶν διὰ τί ἀπέθανεν ὁ ἀνθρώπος, παραγγέλλειν ἐκέλευεν ὁ Ἐτεόνικος, ὅτι τὸν κάλαμον εἶχε. Κατὰ δὲ τὴν παραγγελίαν ἐρρίπτουν πάντες ὅσοι εἶχον τοὺς καλάμους, ἀεὶ ὁ ἀκούων δεδιῶς μὴ ὀφθείη ἔχων.

(Ξενοφῶντος, Ἑλληνικά, 2.1.2-4)

Λεξιλόγιο

πυθάνομαι: πληροφοροῦμαι
ἀπόρως ἔχω: βρίσκομαι σε αμηχανία
χρῶμαι τῷ πράγματι: αντιμετωπίζω τὴν κατάσταση
ἐπιχειρῶ: ἐπιτίθεμαι
σφαλερόν: επικίνδυνο
ὀφθαλμιῶ: ἔχω πρόβλημα με τὰ μάτια μου

Ασκήσεις

1. Να μεταφέρετε στα νέα ελληνικά το πιο πάνω κείμενο.
2. Να εντοπίσετε τις ενδοιαστικές προτάσεις που υπάρχουν στο κείμενο και να δηλώσετε τον τρόπο εισαγωγῆς και εκφορᾶς, καθὼς και τὴ συντακτικὴ τους θέση.
3. *ἐμφανοῦς, σφαλερόν, δύσνοι*: να σχηματίσετε τους υπόλοιπους τύπους των παραθετικών των πιο πάνω επιθέτων.

Μετάφραση και λύσεις των ασκήσεων

1.

Όταν ο Ετεόνικος πληροφορήθηκε το σύνθημα, βρισκόταν σε αμηχανία πώς να αντιμετωπίσει την κατάσταση εξαιτίας του πλήθους των καλαμηφόρων γιατί και το να επιτεθεί φανερά φαινόταν επικίνδυνο, μήπως ορμήσουν στα όπλα και αφού καταλάβουν την πόλη και γίνουν εχθροί καταστρέψουν τα πάντα, αν νικήσουν, και το να εξοντώσει πάλι πολλούς συμμάχους ανθρώπους φαινόταν ότι ήταν φοβερό, μήπως συκοφαντηθούν στους άλλους Έλληνες και οι στρατιώτες είναι απρόθυμοι στα καθήκοντά τους. Αφού πήρε μαζί του δεκαπέντε άνδρες με μαχαίρια πήγαινε προς την πόλη και όταν συνάντησε κάποιον άνθρωπο που είχε πρόβλημα με τα μάτια του και έφευγε από το ιατρείο κρατώντας καλάμι, τον σκότωσε. Επειδή έγινε θόρυβος και κάποιοι ρωτούσαν γιατί σκοτώθηκε ο άνθρωπος, ο Ετεόνικος διέταξε να διακηρύξουν, επειδή κρατούσε καλάμι. Εξαιτίας της διακήρυξης όλοι όσοι κρατούσαν καλάμια τα πετούσαν, γιατί ο καθένας που άκουγε φοβόταν μήπως ιδωθεί να κρατά.

2. *μη εἰς τὰ ὄπλα ὀρμήσωσι καὶἀπολέσωσι πάντα τὰ πράγματα:* δύο ενδοιαστικές προτάσεις, εισάγονται με το μη και εκφέρονται με υποτακτική, ἔστω κι αν προηγείται ιστορικός χρόνος (το φοβερό παρουσιάζεται ως αναμενόμενο με βεβαιότητα). Είναι υποκείμενα στην απρόσωπη έκφραση σφαλερὸν εἶναι.

μη ...σχοῖεν καὶ ...ῶσιν: δύο ενδοιαστικές που εισάγονται με το μη, εκφέρονται με ευκτική του πλαγίου λόγου και υποτακτική (το φοβερό αναμενόμενο με βεβαιότητα) και χρησιμεύουν ως υποκείμενα στο δεινὸν εἶναι.

μη ὀφθείη ἔχων: εισάγεται με το μη, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου και είναι αντικείμενο στη μτχ. δεδιώς.

3.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
ἐμφανοῦς σφαλερόν δύσνοι	ἐμφανεστέρου σφαλερώτερον δυσνούστεροι	ἐμφανεστάτου σφαλερώτατον δυσνούστατοι

**ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Είναι ονοματικές προτάσεις άλλοτε κρίσεως (άρνηση οὐ) και άλλοτε επιθυμίας (άρνηση μή)	
<p>Ξενοφῶν ἤρετο, εἴ τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος (Ο Ξενοφώντας ρωτούσε αν κάποιος ήταν σοφότερος από μένα).</p> <p>Πολὺ μὲν χρόνον ἠπόρουν, τί ποτε λέγει ὁ θεός (Για πολύ καιρό απορούσα, τι τέλος πάντων λέει ο θεός).</p> <p>Εἰ συμπονήσεις και συνεργάση, σκόπει (σκέψου αν θα βοηθήσεις και θα συνεργαστείς).</p> <p>Τοῦτ' αὐτὸ ἀπόκριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν ἢ οὐκ ἀληθῆ (αυτό ακριβώς να απαντήσεις, αν δηλ. λέμε αλήθεια ή ψέματα).</p> <p>Μάθε πρῶτον τίνας εἰσίν (Μάθε πρώτα ποιοι είναι).</p> <p>Ἐνθυμοῦ καὶ τῶν εἰδόντων ὄ, τι τε λέγουσι καὶ ὄ, τι ποιοῦσι (να θυμάσαι και αυτούς που γνωρίζουν και τι λένε και τι κάνουν).</p> <p>Καὶ ἀναλογίζεται ἤδη καὶ σκοπεῖ, εἴ τινά τι ἠδίκησεν (Και σκέφτεται και εξετάζει αν αδίκησε κάποιον σε κάτι).</p> <p>Βασιλεὺς καὶ αὐτὸς θηρᾶ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖται, ὅπως ἂν θηρῶσι (Ο βασιλιάς και ο ίδιος κυνηγά και για τους άλλους φροντίζει πώς θα κυνηγήσουν).</p> <p>Ἄδηλον ἦν εἴτε κρατήσαιεν εἴτε κρατηθεῖεν (Ήταν άγνωστο αν νικούσαν ή νικήθηκαν).</p>	<p>Εξαρτώνται από ρήματα που δηλώνουν ερώτηση, απορία, σκέψη, δείξη, αίσθηση, γνώση, άγνοια, λεκτικά (σπάνια), επιμέλεια, απόπειρα, φροντίδα (έρωτῶ, πυνθάνομαι, βουλεύομαι, ἀποφαίνομαι, διδάσκω, θαυμάζω, ἀπορῶ, ἀγνοῶ, λογίζομαι, οἶδα, οὐκ οἶδα κλπ.) και από απρόσωπα ρήματα και απρόσωπες εκφράσεις (ἄδηλόν ἐστι, δηλον ἐστι, φανερόν ἐστι ...)</p>
<p>Πολὺ μὲν χρόνον ἠπόρουν, τί ποτε λέγει ὁ θεός (Για πολύ καιρό απορούσα, τι τέλος πάντων λέει ο θεός).</p> <p>Ἐρωτήσεως ἔτι ἡ ἀπόκρισις ἡμῶν δεῖται, περὶ ὅτου ὁ σοφιστῆς δεινὸν ποιεῖν λέγειν (η απάντησή μας προκαλεί μία ακόμη ερώτηση, για ποιο δηλ. πράγμα ο σοφιστής κάνει κάποιον ικανό να μιλά).</p> <p>Ἐνθυμοῦ καὶ τῶν εἰδόντων ὄ, τι τε λέγουσι καὶ ὄ, τι ποιοῦσι (να θυμάσαι και αυτούς που γνωρίζουν και τι λένε και τι κάνουν).</p> <p>Σκοποῦμεν ὅπως οἱ νέοι ἄριστοι ἔσσονται (Εξετάζουμε με ποιο τρόπο οι νέοι θα γίνουν άριστοι).</p> <p>Εἰ συμπονήσεις και συνεργάση, σκόπει (σκέψου αν θα βοηθήσεις και θα συνεργαστείς).</p> <p>Σκέψαι εἰάν τόδε ἀρέσκη (Σκέψου αν αυτό σου αρέσει).</p> <p>Θαυμάζω πότερα ὡς κρατῶν βασιλεὺς αἰτεῖ τὰ ὄπλα ἢ ὡς διὰ φιλίαν δῶρα (Απορώ πώς</p>	<p>Εισάγονται: Οι μερικής άγνοιας: με ερωτηματικές ή αναφορικές αντωνυμίες και με τα αντίστοιχα επιρρήματα</p> <p>Οι ολικής άγνοιας: Οι μονομελείς: με τα απορηματικά εἰ, εἰάν, ἄν, ἦν</p> <p>Οι διμελείς: με τα πότερον(α)...ἢ,</p>

<p>ζητά ο βασιλιάς τα όπλα, ως νικητής ή ως δώρα φιλίας). Ξενοφών ηρώτα πότερον λῶον εἴη αὐτῷ πορευέσθαι ἢ μένειν (Ο Ξενοφώντας ρωτούσε αν ήταν καλύτερα γι' αυτόν να προχωρήσει ή να παραμείνει). Ἄδηλον ἦν εἶτε κρατήσαιεν εἶτε κρατηθεῖεν (Ήταν άγνωστο αν νικούσαν ή νικήθηκαν). Τοῦτ' αὐτὸ ἀπόκριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν ἢ οὐκ ἀληθῆ (αυτό ακριβώς να απαντήσεις, αν δηλ. λέμε αλήθεια ή ψέματα).</p>	<p>εἶτε...εἶτε, εἰ...ἢ</p>
<p>Εἰ συμπονήσεις και συνεργάση, σκόπει (σκέψου αν θα βοηθήσεις και θα συνεργαστείς). Σκέψαι ἐάν τόδε ἀρέσκη (Σκέψου αν αυτό σου αρέσει) Ἡρώτα Μειδίας ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο (Ρωτούσε ο Μειδίας με ποιους όρους θα γίνει σύμμαχος). Ξενοφών ἤρετο, εἴ τις ἐμοῦ εἶη σοφώτερος (Ο Ξενοφώντας ρωτούσε αν κάποιος ήταν σοφώτερος από μένα). Πολλὺ μὲν χρόνον ἠπόρουν, τί ποτε λέγει ὁ θεός (Για πολύ καιρό απορούσα, τι τέλος πάντων λέει ο θεός). Ὁ Κύρος ἐπυνθάνετο ἤδη αὐτῶν καὶ ὀπόση ὁδὸν διήλασαν καὶ εἰ οἰκοῖτο ἡ χώρα (Ο Κύρος πληροφοροῦνταν από αυτούς και πόση απόσταση διένυσαν και αν κατοικούνταν η χώρα).</p>	<p>Εκφέρονται: Με οριστική Με υποτακτική Με μία από τις δυνητικές εγκλίσεις Με ευκτική του πλαγίου λόγου: όταν το ρήμα εξάρτησης βρίσκεται σε ιστορικό χρόνο (όταν μετά από ιστορικό χρόνο δεν ακολουθεί ευκτική του πλαγίου λόγου, το περιεχόμενο της πλάγιας έχει ισχύ και στο παρόν). Εναλλαγή μεταξύ ευκτικής του πλαγίου λόγου και οριστικής μπορεί να δηλώνει εναλλαγή μεταξύ αβέβαιου και βέβαιου γεγονότος.</p>
<p>Καὶ ἀναλογίζεται ἤδη καὶ σκοπεῖ, εἴ τινά τι ἠδίκησεν (Και σκέφτεται και εξετάζει αν αδίκησε κάποιον σε κάτι). Ἡρώτα εἴ τις ἐθέλοι αὐτῷ συμπορευέσθαι (ρωτούσε αν κάποιος ήθελε να πορευτεί μαζί του). Ἄδηλον ἦν εἶτε κρατήσαιεν εἶτε κρατηθεῖεν (Ήταν άγνωστο αν νικούσαν ή νικήθηκαν). Τοῦτ' αὐτὸ ἀπόκριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν ἢ οὐκ ἀληθῆ (αυτό ακριβώς να απαντήσεις, αν δηλ. λέμε αλήθεια ή ψέματα). Ἐρωτήσεως ἔτι ἡ ἀπόκρισις ἡμῶν δεῖται, περὶ ὅτου ὁ σοφιστῆς δεινὸν ποιεῖν λέγειν (η απάντησή μας προκαλεί μία ακόμη ερώτηση, για ποιο δηλ. πράγμα ο σοφιστής κάνει κάποιον ικανό να μιλά).</p>	<p>Χρησιμεύουν ως: Αντικείμενο των ρημάτων που αναφέρθηκαν προηγουμένως Υποκείμενο των απροσώπων ρημάτων και εκφράσεων Επεξήγηση συνήθως αντωνυμιών ή άλλων λέξεων της κύριας πρότασης</p>

**ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Με βάση τα παραδείγματα που δίνονται και προσέχοντας τις έντονα γραμμένες λέξεις (εισαγωγή, εκφορά) και τις λέξεις με πλάγια γράμματα (ρήμα εξάρτησης), να συμπληρώσετε τον πίνακα γράφοντας τα στοιχεία που κάθε φορά σας ζητούνται.

Είναι ονοματικές προτάσεις άλλοτε κρίσεως (άρνηση οὐ) και άλλοτε επιθυμίας (άρνηση μή)	
<p>Ξενοφῶν ἤρετο, εἴ τις ἐμοῦ εἶη σοφώτερος (Ο Ξενοφώντας ρωτούσε αν κάποιος ήταν σοφότερος από μένα).</p> <p>Πολὺ μὲν χρόνον ἠπόρουν, τί ποτε λέγει ὁ θεός (Για πολύ καιρό απορούσα, τι τέλος πάντων λέει ο θεός).</p> <p>Εἰ συμπονήσεις και συνεργάση, σκόπει (σκέψου αν θα βοηθήσεις και θα συνεργαστείς).</p> <p>Τοῦτ' αὐτὸ ἀπόκριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν ἢ οὐκ ἀληθῆ (αυτό ακριβώς να απαντήσεις, αν δηλ. λέμε αλήθεια ή ψέματα).</p> <p>Μάθε πρῶτον τίνες εἰσίν (Μάθε πρώτα ποιοι είναι).</p> <p>Ἐνθυμοῦ καὶ τῶν εἰδότην ὄ, τι τε λέγουσι καὶ ὄ, τι ποιοῦσι (να θυμάσαι και αυτούς που γνωρίζουν και τι λένε και τι κάνουν).</p> <p>Καὶ ἀναλογίζεται ἤδη καὶ σκοπεῖ, εἴ τινά τι ἠδίκησεν (Και σκέφτεται και εξετάζει αν αδίκησε κάποιον σε κάτι).</p> <p>Βασιλεὺς καὶ αὐτὸς θηρᾶ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖται, ὅπως ἂν θηρῶσι (Ο βασιλιάς και ο ίδιος κυνηγά και για τους άλλους φροντίζει πώς θα κυνηγήσουν).</p> <p>Ἄδηλον ἦν εἴτε κρατήσαιεν εἴτε κρατηθεῖεν (Ήταν άγνωστο αν νικούσαν ή νικήθηκαν).</p>	<p>Εξαρτώνται από ρήματα που δηλώνουν :</p>
<p>Πολὺ μὲν χρόνον ἠπόρουν, τί ποτε λέγει ὁ θεός (Για πολύ καιρό απορούσα, τι τέλος πάντων λέει ο θεός).</p> <p>Ἐρωτήσεως ἔτι ἡ ἀπόκρισις ἡμῶν δεῖται, περὶ ὅτου ὁ σοφιστὴς δεινὸν ποιεῖν λέγειν (η απάντησή μας προκαλεί μία ακόμη ερώτηση, για ποιο δηλ. πράγμα ο σοφιστής κάνει κάποιον ικανό να μιλά).</p> <p>Ἐνθυμοῦ καὶ τῶν εἰδότην ὄ, τι τε λέγουσι καὶ ὄ, τι ποιοῦσι (να θυμάσαι και αυτούς που γνωρίζουν και τι λένε και τι κάνουν).</p> <p>Σκοποῦμεν ὅπως οἱ νέοι ἄριστοι ἔσονται (Εξετάζουμε με ποιο τρόπο οι νέοι θα γίνουν άριστοι).</p> <p>Εἰ συμπονήσεις και συνεργάση, σκόπει (σκέψου αν θα βοηθήσεις και θα συνεργαστείς).</p> <p>Σκέψαι εἰάν τόδε ἀρέσκη (Σκέψου αν αυτό σου αρέσει).</p>	<p>Εισάγονται: Οι <u>μερικής άγνοιας</u>:</p> <p>Οι <u>ολικής άγνοιας</u>: Οι <u>μονομελείς</u>:</p>

<p>Θαυμάζω πότερα ὡς κρατῶν βασιλεὺς αἰτεῖ τὰ ὄπλα ἢ ὡς διὰ φιλίαν δῶρα (Απορώ πὼς ζητά ο βασιλιάς τα ὄπλα, ως νικητῆς ἢ ως δῶρα φιλίας).</p> <p>Ξενοφῶν ἠρώτα πότερον λῶον εἶη αὐτῷ πορευέσθαι ἢ μένειν (Ο Ξενοφώντας ρωτούσε αν ἦταν καλύτερα γι' αὐτόν να προχωρήσει ἢ να παραμείνει).</p> <p>Ἄδηλον ἦν εἴτε κρατήσαιεν εἴτε κρατηθεῖεν (Ἦταν ἀγνωστο αν νικούσαν ἢ νικῆθηκαν).</p> <p>Τοῦτ' αὐτὸ ἀπόκριναί, εἰ ἀληθῆ λέγομεν ἢ οὐκ ἀληθῆ (αὐτὸ ακριβῶς να ἀπαντήσεις, αν δηλ. λέμε ἀλήθεια ἢ ψέματα).</p>	<p>Οι διμελείς:</p>
<p>Εἰ συμπονήσεις και συνεργάση, σκόπει (σκέψου αν θα βοηθήσεις και θα συνεργαστείς).</p> <p>Σκέψαι ἐάν τόδε ἀρέσκη (Σκέψου αν αὐτὸ σου ἀρέσει)</p> <p>Ἡρώτα Μειδίας ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο (Ρωτούσε ο Μειδίας με ποιους ὄρους θα γίνει σύμμαχος).</p> <p>Ξενοφῶν ἤροτο, εἴ τις ἐμοῦ εἶη σοφώτερος (Ο Ξενοφώντας ρωτούσε αν κάποιος ἦταν σοφότερος ἀπὸ μένα).</p> <p>Πολὺ μὲν χρόνον ἠπόρουν, τί ποτε λέγει ὁ θεός (Για πολὺ καιρὸ ἀπορούσα, τι τέλος πάντων λέει ο θεός).</p> <p>Ὁ Κύρος ἐπυνθάνετο ἤδη αὐτῶν και ὁπόσην ὁδὸν διήλασαν και εἰ οἰκοῖτο ἡ χώρα (Ο Κύρος πληροφοροῦνταν ἀπὸ αὐτοῦς και πόση ἀπόσταση διένυσαν και αν κατοικοῦνταν η χώρα).</p>	<p>Εκφέρονται με :</p>
<p>Και ἀναλογίζεται ἤδη και σκοπεῖ, εἴ τινά τι ἠδίκησεν (Και σκέφτεται και εξετάζει αν ἀδίκησε κάποιον σε κάτι).</p> <p>Ἡρώτα εἴ τις ἐθέλοι αὐτῷ συμπορευέσθαι (ρωτούσε αν κάποιος ἠθελε να πορευτεῖ μαζί του).</p> <p>Ἄδηλον ἦν εἴτε κρατήσαιεν εἴτε κρατηθεῖεν (Ἦταν ἀγνωστο αν νικούσαν ἢ νικῆθηκαν).</p> <p>Τοῦτ' αὐτὸ ἀπόκριναί, εἰ ἀληθῆ λέγομεν ἢ οὐκ ἀληθῆ (αὐτὸ ακριβῶς να ἀπαντήσεις, αν δηλ. λέμε ἀλήθεια ἢ ψέματα).</p> <p>Ἐρωτήσεως ἔτι ἡ ἀπόκρισις ἡμῶν δεῖται, περὶ οὔτου ὁ σοφιστῆς δεινὸν ποιεῖν λέγειν (η ἀπάντησή μας προκαλεῖ μία ἀκόμη ἐρώτηση, για ποιο δηλ. πράγμα ο σοφιστῆς κάνει κάποιον ικανὸ να μιλά).</p>	<p>Χρησιμεύουν ως:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αφού υπογραμμίσετε τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις να δηλώσετε αν είναι μερικής ή ολικής άγνοιας, τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς, καθώς και τη συντακτική τους θέση.

Διελογίζοντο πῆ τὸ μέλλον ἀποβήσοιτο.

Ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι.

Τοῦτο σκεψώμεθα, εἰ ἀληθῆ λέγεις.

Ἐπιμηθεὺς ἠπόρει ὄ, τι χρήσαιτο.

Ἦροντο τὸν θεὸν εἰ δέοι θύεσθαι.

Ὑμεῖς δὲ δείξετε ἥντινα γνώμην ἔχετε περὶ τῶν πραγμάτων.

Ἐπεμελεῖτο ὅπως ἄσιτοι μὴ ἔσονται.

Ἄλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἐννοεῖτε, πῶς ἂν τοῦτο γένοιτο.

Φράζει τῷ ναυκλήρῳ ὅστις ἐστὶ καὶ δι' ἅ φεύγει.

Ἐξῆν ὄρᾱν εἴτε τι ὀρθῶς ἐπράττετο εἴτε τι ἡμάρτανον.

Σκέψασθε δὲ ἐὰν τοῦτο ἱκανὸν γένηται τεκμήριον.

Ἐπυνθάνοντο εἴ τι νεώτερον γένοιτο.

Ἄλλ' ὄρα, εἰ διακωλύεις ἀποκρίνεσθαι ἢ καὶ σοὶ συνδοκεῖ οὕτως.

Πρῶτον μὲν, εἰ μέγα ἀγαθὸν ἀνθρώποις φιλία, τοῦτο ἐπισκεψώμεθα.

Ἄδηλον ἦν εἰ συνοίσουσιν αἱ διαλλαγαὶ τῇ πόλει.

ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αφού υπογραμμίσετε τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις να δηλώσετε αν είναι μερικής ή ολικής άγνοιας, τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς, καθώς και τη συντακτική τους θέση.

Διελογίζοντο **πῆ τὸ μέλλον ἀποβήσοιτο.**

[μερικής άγνοιας, εισάγεται με το τροπικό επίρρημα πῆ, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο διελογίζοντο]

Ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον **πότερον βούλοιτο μένειν ἢ ἀπιέναι.**

[ολικής άγνοιας διμελής, εισάγεται με το πότερον... ἢ, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο διηρώτα]

Τοῦτο σκεψώμεθα, **εἰ ἀληθῆ λέγεις.**

[ολικής άγνοιας, εισάγεται με το εἰ, εκφέρεται με οριστική, χρησιμεύει ως επεξήγηση στο τοῦτο]

Ἐπιμηθεὺς ἠπόρει **ὄ, τι χρήσαιτο.**

[μερικής άγνοιας, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία ὄ, τι, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ἠπόρει]

Ἦροντο τὸν θεὸν **εἰ δέοι θύεσθαι.**

[ολικής άγνοιας, εισάγεται με το εἰ, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ἦροντο]

Ἵμεῖς δὲ δείξετε **ἦντινα γνώμην ἔχετε περὶ τῶν πραγμάτων.**

[μερικής άγνοιας, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία ἦντινα, εκφέρεται με οριστική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο δείξετε]

Ἐπεμελεῖτο **ὅπως ἄσιτοι μὴ ἔσονται.**

[μερικής άγνοιας, εισάγεται με το ὅπως, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ἐπεμελεῖτο]

Ἄλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἐννοεῖτε, **πῶς ἂν τοῦτο γένοιτο.**

[μερικής άγνοιας, εισάγεται με το πῶς, εκφέρεται με δυνητική ευκτική, χρησιμεύει ως επεξήγηση στο ἐκεῖνο]

Φράζει τῷ ναυκλήρῳ **ὅστις ἐστὶ καὶ δι' ἃ φεύγει.**

[μερικής άγνοιας, εισάγονται με τα ὅστις, δι' ἃ, εκφέρονται με οριστική, χρησιμεύουν ως άμεσα αντικείμενα στο φράζει]

Ἐξῆν ὄρᾶν **εἴτε τι ὀρθῶς ἐπράττετο εἴτε τι ἡμάρτανον.**

[ολικής άγνοιας διμελής, εισάγεται με το εἴτε...εἴτε, εκφέρεται με οριστική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ὄρᾶν]

Σκέψασθε δὲ **ἐὰν τοῦτο ἰκανὸν γένηται τεκμήριον.**

[ολικής άγνοιας, εισάγεται με το ἐάν, εκφέρεται με υποτακτική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο σκέψασθε]

Ἐπυνθάνοντο **εἴ τι νεώτερον γένοιτο.**

[ολικής άγνοιας, εισάγεται με το εἰ, εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ἐπυνθάνοντο]

Ἄλλ' ὄρα, **εἰ διακωλύεις ἀποκρίνεσθαι ἢ καὶ σοὶ συνδοκεῖ οὕτως.**

[ολικής άγνοιας διμελής, εισάγεται με το εἰ...ἢ, εκφέρεται με οριστική, χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ὄρα]

Πρῶτον μὲν, **εἰ μέγα ἀγαθὸν ἀνθρώποις φιλία,** τοῦτο ἐπισκεψώμεθα.

[ολικής άγνοιας, εισάγεται με το εἶ, εκφέρεται με οριστική, χρησιμεύει ως
επεξήγηση στο σκέψασθε]

Ἄδηλον ἦν εἰ συνοίσουσιν αἱ διαλλαγαὶ τῇ πόλει.

[ολικής άγνοιας, εισάγεται με το εἶ, εκφέρεται με οριστική, χρησιμεύει ως
υποκείμενο στο ἄδηλον ἦν]

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΣΩ. Βούλει οὖν, ἐπειδὴ ὁμονοοῦμεν ὅτι ζητητέον περὶ οὗ μή τις οἶδεν, ἐπιχειρήσωμεν κοινῇ ζητεῖν τί ποτ' ἐστὶν ἀρετή;

MEN. Πάνυ μὲν οὖν. οὐ μέντοι, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἔγωγε ἐκεῖνο ἂν ἥδιστα, ὅπερ ἠρόμην τὸ πρῶτον, καὶ σκεψαίμην καὶ ἀκούσομαι, πότερον ὡς διδακτῶ ὄντι αὐτῶ δεῖ ἐπιχειρεῖν, ἢ ὡς φύσει ἢ ὡς τίνι ποτὲ τρόπῳ παραγιγνομένης τοῖς ἀνθρώποις τῆς ἀρετῆς.

ΣΩ. Ἄλλ' εἰ μὲν ἐγὼ ἦρχον, ὦ Μένων, μὴ μόνον ἐμαυτοῦ ἀλλὰ καὶ σοῦ, οὐκ ἂν ἐσκεψάμεθα πρότερον εἴτε διδακτὸν εἴτε οὐ διδακτὸν ἢ ἀρετῇ, πρὶν ὅ,τι ἐστὶν πρῶτον ἐζητήσαμεν αὐτό· ἐπειδὴ δὲ σὺ σαυτοῦ μὲν οὐδ' ἐπιχειρεῖς ἄρχειν, ἵνα δὴ ἐλεύθερος ἦς, ἐμοῦ δὲ ἐπιχειρεῖς τε ἄρχειν καὶ ἄρχεις, συγχωρήσομαί σοι—τί γὰρ χρή ποιεῖν;

(Πλάτων, Μένων, 86 c-d)

Λεξιλόγιο

ὁμονοῶ: ἔχω τα ἴδια φρονήματα, συμφωνῶ

πάνυ μὲν οὖν: βεβαιότατα

συγχωρέω-ῶ: συγκατατίθεμαι, συμφωνῶ

Ασκήσεις

1. Να μεταφέρετε στα νέα ελληνικά το πιο πάνω κείμενο.
2. Να εντοπίσετε τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις που υπάρχουν στο κείμενο και να δηλώσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς, καθώς και τη συντακτική τους θέση.
3. οἶδεν: να γράψετε το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής, υποτακτικής, ευκτικής και προστακτικής ενεστῶτα.
ἀκούσομαι: να σχηματίσετε το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής όλων των χρόνων.

Μετάφραση και λύσεις των ασκήσεων

1.

Θέλεις Μένωνα, αφού συμφωνούμε ότι πρέπει να ερευνούμε γι' αυτό που κάποιος δε γνωρίζει, να επιχειρήσουμε από κοινού να ερευνήσουμε τι τέλος πάντων είναι η αρετή; Βεβαιότατα. Όχι όμως αυτό, Σωκράτη, αλλά εκείνο εγώ τουλάχιστον που ρώτησα προηγουμένως, και θα εξετάζα και θα άκουγα πολύ ευχάριστα, αν δηλαδή πρέπει να το επιχειρούμε αυτό με την ιδέα ότι είναι (η αρετή) διδακτή ή έμφυτη ή με την ιδέα ότι με κάποιο τρόπο δημιουργείται αυτή στους ανθρώπους. Αλλά εγώ, Μένωνα, αν είχα τον έλεγχο όχι μόνο του εαυτού μου αλλά και του δικού σου, δε θα εξετάζαμε προηγουμένως αν είναι διδακτή ή όχι η αρετή πριν ερευνούσαμε πρώτα αυτό τι είναι. Επειδή όμως εσύ ούτε στον εαυτό σου επιχειρείς να κυριαρχήσεις, για να είσαι τάχα ελεύθερος, επιχειρείς όμως και να εξουσιάσεις εμένα και εξουσιάζεις, θα συμφωνήσω μαζί σου τι πρέπει δηλ. να κάνω;

2. *τί ποτ' ἔστιν ἀρετή*: πλάγια ερωτηματική μερικής άγνοιας, εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία τί, εκφέρεται με οριστική και είναι αντικείμενο στο ζητείν.

πότερον ὡς...ἀρετῆς: ολικής άγνοιας διμελής, εισάγεται με το πότερον ...ἤ, εκφέρεται με οριστική και είναι αντικείμενο στο ἄν σκεψαίμην και ἄν ἀκούσῃμι.

εἴτε διδακτὸν εἴτε οὐ διδακτὸν ἢ ἀρετῆ: ολικής άγνοιας διμελής, εισάγεται με το εἴτε...εἴτε, εκφέρεται με οριστική και είναι αντικείμενο στο ἄν ἔσκεψάμεθα.

ὅ, τι ἔστι: μερικής άγνοιας, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία ὅ,τι, εκφέρεται με οριστική και είναι επεξηγήση στο αυτό.

3.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ἴστε	εἰδῆτε	εἰδεῖτε	ἴστε

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ἀκούεις
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ἤκουες
ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ἀκούσει (ἦ)
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ἤκουσας
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ἀκήκοας
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ἤκηκόεις